

Gert-Jan van den Bemd

**L
E
X**

Psychologische
thriller

MANTEAU

'Creative people do not pass moral judgments – at least not at once – on what meets their eye. Art essentially has nothing to do with morality, convention, or moralizing.'

– PATRICIA HIGSMITH (1921-1995)

1

Op de derde donderdag van februari, om twintig voor acht 's avonds, trok Karla Baal de voordeur van haar huis aan de Speelhuislaan in het slot voor haar 196^e Rondje Tomaat. Ze startte haar app, zwaaide naar Jan en Tonnie, hun bejaarde burens die de gonganse dag in hun erkertje op de uitkijk zaten, en rende de straat uit.

Ze was er ruim vier jaar geleden mee begonnen. Niet de eerste tekenen van een buikje of het voornemen om ooit de marathon van New York te lopen waren de aanleiding, maar een sporthorloge dat ze van Lex voor haar verjaardag had gekregen. Hij bedoelde er niets mee, hij had gewoon niets anders kunnen bedenken wat hij een vrouw zou kunnen geven die alles al had. Dat zei hij als grap, maar hij had gelijk. Zelf zou ze ook niets kunnen bedenken.

Ze was opgevoed met de instelling dat je de spullen die je in je leven verzamelde ook moest gebruiken, dus installeerde ze een sportapp op haar iPhone, deed ze haar hardloopschoenen en lycra outfit aan en trok ze op een donderdagavond om twintig voor acht de voordeur achter zich in het slot.

Een nieuwe passie was geboren: donderdagavond kort na halfacht werd haar vaste loopmoment. De route ontstond vanzelf: de deur uit, naar rechts, de Stationslaan over, via de fietserstunnel dwars door het Centraal Station, de Willemstraat uit, linksaf door het Valkenbergpark, langs de Seelingsingel, de Mauritssingel, de Nassausingel, de Chassésingel en de Marksingel, daarna linksaf de Markendaalseweg in, naar rechts bij de Vredenburgsingel,

langs de Weerijssingel, de Tramsingel en de Academiesingel, en dan via de Willemstraat weer terug naar het station, tunnel door, de Stationslaan over, linksaf de Speelhuuslaan in. Stop de tijd. 6,3 km in toen nog 40 minuten. Bijna 200 hardlooperondes later deed ze het in minder dan 31 minuten en was haar lichaam veranderd in dat van een atlete.

Toen ze na de eerste keer op haar telefoon keek, zag ze dat haar route de vorm van een tomaat had. Dat, in combinatie met haar rood aangelopen gezicht, leidde tot 'Rondje Tomaat', haar Instagramprofiel waarop ze elke week haar loopprestaties én een close-up van haar gezicht deelde. Dat ze inmiddels twaalfduizend volgers had verbaasde haar niet eens. Het was een beetje *the story of her life*. Je zou haar een zondagskind kunnen noemen, iemand die altijd wind mee heeft en dat eigenlijk heel gewoon vindt. Waarschijnlijk was zij zelf nog het meest verbaasd, of beter gezegd verbolgen, over wat haar later overkwam.

***

Wander van Aalst was op tijd van huis vertrokken, alleen zonder rekening te houden met parkeerproblemen – dit was Breda, geen Amsterdam – maar uiteindelijk had hij een plekje gevonden, helemaal achteraan op de lerarenparkeerplaats. Tenminste, hij nam aan dat het de parkeerplaats voor de leraren was, maar met die verwende gymnasiasten wist je dat maar nooit. Natuurlijk kregen ze allemaal voor hun verjaardag rijlessen cadeau, sommigen ook een auto zodra ze hun rijbewijs hadden gehaald. Een cabrio. Maar nu stond het terrein vol met auto's van mensen die uit vrije wil filosofielessen volgden, of zoals hij, een taal cursus. Hoewel, van vrije wil was er bij hem geen sprake. Het hoofdkantoor van Schoester stond erop dat hij zijn Engels bijspijkerde. We hebben helemaal geen Engels sprekende klanten, had hij tegengeworpen, maar daar was het hen juist om te doen. Dus zat hij de komende twintig weken elke donderdagavond in een klaslokaal van het Ste-

delijk Gymnasium voor een cursus Advanced Business English.

Toen hij er enigszins verhit binnenstapte spiekte een magere vrouw met een futloos kapsel op een formulier dat op het bureau voor haar lag. ‘*Ah, that must be mister...*’

De toon was gezet. Hij was de laatkomer, al meteen bij de eerste les.

‘Wander,’ zei hij, ‘Wander van Aalst.’

‘*Wender ven Elst*,’ herhaalde de vrouw, met een overdreven Engels accent. Hij kon horen dat ze dat met opzet deed, dat ze zijn naam ook op een normale manier kon uitspreken.

Er was nog één stoel vrij, aan de korte zijde van de U-vormige tafelopstelling, met direct uitzicht op de docent. Als hij had kunnen kiezen was hij niet daar gaan zitten, maar net als vroeger aan de lange poot met uitzicht op het raam. Mensen zijn gewoontedieren. Op hetzelfde moment dacht hij: of zaten we nooit zo, maar gewoon in een klassieke opstelling, allemaal met onze ogen gericht op het bureau van de meester? Raar dat hij zich dat niet meer kon herinneren. Aan de andere kant: het was al meer dan tweeëntwintig jaar geleden dat hij in een klaslokaal had gezeten.

Hij keek sluiks opzij. De vrouw naast hem leek de schoolbanken nauwelijks ontgroeid. Ze zag er aantrekkelijk uit. De beste keuze, als hij de andere vrouwelijke klasgenoten in ogenschouw nam. Ze waren met twintig cursisten – *students*, zei de docent – acht mannen, twaalf vrouwen, allemaal uit het bedrijfsleven. Hij was de oudste, schatte hij, en daardoor ook de meest meelijwekkende.

De docent rommelde in een stapel paperassen, terwijl ze voortdurend een haarlok uit haar ogen blies, waardoor ze op Wander een chaotische indruk maakte. De stilte voelde ongemakkelijk, dus zei hij: ‘Zit ik op mijn vijfenveertigste toch nog op het gymnasium.’ Hij was de enige die lachte, waardoor hij het vermoeden kreeg dat de anderen hun middelbare schoolopleiding wél op het hoogste niveau hadden doorlopen. Hij zag zichzelf als een selfmade man, opgeklommen van algemeen medewerker tot salesdirector van de Nederlandse vestiging van Schoester, gewoon

door hard te werken. En door zakelijk inzicht en mensenkennis. Daar bestonden geen scholen voor, dat had je of dat had je niet.

De docent schraapte haar keel. Ze stelde zichzelf voor als Miss Julie Ralston, met een hete-aardappel-in-de-keelaccent. Ze sprak geen Nederlands, zei ze, maar dat was een grapje. Tijdens de les was Nederlands verboden. Er werd gelachen. Ze moesten zichzelf introduceren, hij was als eerste aan de beurt. Zijn uitspraak was niet best, maar was dat belangrijk? Kijk naar sommige artiesten. Een liedje in het Engels zingen lukte hen nog wel, maar als ze werden geïnterviewd stonden ze ongelooflijk te stuntelen. Dan viel het bij hem nog wel mee. En misschien had het ook wel iets charmants dat je kon horen dat hij uit een ander land kwam. Als Franse vrouwen Engels spraken klonk dat accent toch geweldig sexy? Je kreeg, of je wilde of niet, beelden in je hoofd van naaldhakken, kousen met een naad over de kuit, strakke kokerrokken en vuurrode lippen, of niet soms?

Een lange magere man in een ongestreken overhemd en een kleine dikke in een gifgroen Lacoste-poloshirt deden de cursus vanwege hun handel in olijfolie en azijn die steeds meer internationale klanten aantrok. De Dikke en de Dunne. Ze vulden elkaar voortdurend aan, alsof ze een wezen vormden dat met twee stemmen communiceerde. Wander luisterde maar half naar de anderen. Wat interesseerde hem het of ze een eigen zaak hadden of in loondienst werkten en hoe hun functiebenaming luidde, of dat ze een partner, hobby's, een kat, een hond of kinderen hadden? Alleen toen de vrouw naast hem zich voorstelde luisterde hij aandachtig, vanwege haar heldere stem en haar bescheiden uitstraling. Ze heette Dolly Panou. De naam Dolly paste perfect bij haar, vond hij. Ze leek inderdaad op een levensgrote pop, een zachtaardige pop met grote, lieve ogen. Ze was zesentwintig, ze werkte als secretaresse bij een schoenengroothandel. Ze hield van schoenen, zwemmen, dansen en lezen. Over een relatie of kinderen zei ze niets. Na het introductierondje zei Ralston dat het voor sommigen *quite a challenge* zou worden. Hij wist zeker

dat ze op hem doelde, ook al keek ze een andere kant op. Er werd gelachen. Op dat moment had hij aan al zijn medecursisten een hekel. Alleen Dolly had niet gelachen. Haar Engels was eigenlijk perfect, in zijn oren. Ze had een tijdje in Engeland gewoond, vertelde ze hem in de pauze, daar kon geen cursus tegenop. Haar huid was bleek, zonder enige oneffenheid, heel anders dan die modderspetterhuid van Ralston. De vader van Dolly was Grieks, van hem had ze natuurlijk haar ravenzwarte haar en donkere ogen. En haar achternaam.

Na de pauze moesten ze een rollenspel uitvoeren. Hij en Dolly waren als eersten aan de beurt. Ze moesten tegenover elkaar voor de klas gaan zitten. Ralston gaf hem een bierviltje. Hij moest proberen om er zoveel mogelijk van te verkopen aan Dolly, die zogenaamd een Ierse pub uitbaatte. Hij greep terug op een oude versiertruc die hij vroeger regelmatig had ingezet. Als kind kon hij al goed tekenen en hij had zich op de middelbare school verder bekwaamd in cartoons en karikaturen. Toen hij een jaar of achttien was kon hij in een paar lijnen de karakteristieke trekken van iemand weergeven en in de kroeg bleek dat een effectieve manier om leuke meiden aan de haak te slaan. Terwijl hij met Dolly over koetjes en kalfjes praatte, ging zijn stift over het viltje. Toen Ralston ongeduldig werd en *'let's get down to business'* zei, overhandigde hij Dolly zijn *custom-made* bierviltje, met haar guitige portret en de naam van haar fictieve pub in zwierige letters eromheen: *The Black Dolly*. Dolly lachte een klaterende lach, een lach die meer zei dan welke Engelse volzin ook. Hij wist zeker dat ze haar handtekening onder elk bierviltjescontract zou zetten. De anderen waren onder de indruk, zag hij. Misschien niet van zijn Engels, maar in ieder geval van zijn vindingrijkheid en creatieve handelsgeest.

Na afloop van het rollenspel wilde Dolly hem het viltje teruggeven, maar hij zei dat het voor haar was, dat ze het mocht houden. Ze hield het de rest van de les in haar handen en keek er af en toe met een glimlach naar.

Wander was om kwart over tien thuis. Toen Laurentien hem vroeg hoe de eerste les was geweest en of de andere cursisten aardig waren, dacht hij aan Dolly. Zijn antwoord klonk dan ook mild, zonder de cynische toon die ze had verwacht. Ook in de dagen erna dacht hij regelmatig aan Dolly. Hij vroeg zich af hoe dat kwam. Ze was niet uitzonderlijk mooi, een beetje mollig en aan de kleine kant, maar dat maakte haar juist aantrekkelijk. Echt mooie vrouwen waren zelfingenomen. En als je er een had veroverd moest je altijd op je hoede zijn voor concurrenten.

Iedere keer kwam het beeld naar boven van het bierviltje in haar handen, haar vingers met de roodgelakte nagels die langs de rand streken. Misschien kwam het daardoor, de herinneringen aan de tijd dat hij meisjes versierde in de kroeg. Dolly deed hem terugdenken aan zijn jeugd, ze gaf hem het gevoel dat hij nog steeds jong kon zijn als hij dat wilde.

www.grandfoulard.com

© 2024 Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen
en Gert-Jan van den Bemd

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Eerste druk juni 2024

Auteursfoto: Thomas Sweertvaegher
Omslagontwerp: Herman Houbrechts
Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 4132 2
D/2024/0034/294
NUR 305